

رسانه‌های دریایی در یک نگاه

فیروز اسماعیلی نژاد - اهمیت رسانه برای رشد و توسعه یک صنعت روشن است و نیازی به توضیح آن نیست. قاعده بر این است: رسانه بر رشد و توسعه اثر مستقیم دارد؛ بنابراین هر حوزه‌ای که رسانه‌های قوی دارد، موفق‌تر است.

حوزه دریا و اقتصاد دریاپایه چه رسانه‌هایی دارد؟ تعداد رسانه‌های دریایی ایران چند رسانه است؟ با چه کیفیتی؟ اثربخشی آن‌ها در بحث توسعه اقتصاد دریاپایه چقدر است؟ نگاهی گذرا و کنجکاوی در فهم این نکته ما را به چند مسیر هدایت می‌کند:

اول: رسانه‌های دریایی را می‌توان به سه گروه تقسیم کرد: رسانه‌های بخشی

خبر رسانه‌ها

و رسانه‌های خبری – تحلیلی

رسانه‌های بخشی، آن‌هایی هستند که زیرگروه بخشی از یک خبرگزاری یا روزنامه هستند. مثلاًخبرگزاری‌ها، بخش کلانی دارند به نام کشاورزی و مباحث مرتبط با شیلات زیرمجموعه آن هستند. و یا بخشی دارند به نام صنایع، و صنعت کشتی‌سازی زیر مجموعه آن هستند. اقتصاد دریاپایه و صنایع مرتبط با آن برای ایسن خبرگزاری‌ها، اولویت اول نیست و زیر مجموعه مباحث کلان‌تری محسوب می‌شوند.

خبر رسان‌ها، پایگاه‌های خبری هستند که اغلب به وسیله فعالان حوزه دریا ایجاد شده است که اغلب، خبرها را از همان خبرگزاری‌ها یا روزنامه‌ها گرفته و باز نشر می‌دهند. این دسته از رسانه‌های حوزه دریا، اغلب به وسیله یک نفر اداره می‌شوند و جز باز نشر خبرها کار خاصی دیگری انجام نمی‌دهند و منعکس‌کننده نظر و دیدگاه انجمن یا صنف خود هستند و رسانه‌ای فراگیر محسوب نمی‌شوند.

و سوم، رسانه‌های خبری – تحلیلی که به‌طور اختصاصی و تخصصی به مقوله دریا و اقتصاد و صنایع دریای می‌پردازند، فراگیر هستند، دارای دیدگاه و نظر مستقل هستند، نظر همه اصناف و فعالان را منعکس می‌کنند، خود نیز دارای نگاه و تحلیل هستند. این نوع رسانه‌ها در رشد و توسعه نقش مستقیم و مؤثر دارند و به نوعی تریبون دریا محسوب می‌شوند. تعداد این دسته رسانه‌ها در حوزه دریا چند تاست؟

خبرگزاری‌ها و سایر رسانه‌های سراسری و معتبر که جزو گروه یک این نوشتار به حساب آمدند، اثر خوب و قوی دارند و گاهی با مقالات و تحلیل‌ها و مصاحبه‌های عمیق و قوی، آرزوی خوبی به مخاطبان می‌رسانند؛ اما به‌طور اختصاصی و تخصصی نشریه یا رسانه دریایی محسوب نمی‌شوند.

گروه دوم اثربخشی ملی نداشته و صنفی و محدود هستند و به رغم ارزشمندی و لزوم وجود آن‌ها، به دلیل بازنشر خبر و نداشتن خبر تولیدی، چندان جدی به حساب نمی‌آیند. اما رسانه‌های تخصصی – اختصاصی مستقل و سراسری بسیار مهم هستند و می‌توانند سرنوشت‌ساز هستند. این رسانه‌ها را باید مورد توجه و حمایت قرار داد تا بتوانند سایر رسانه‌ها را بیش از پیش تغذیه و نیز مخاطبان علاقه‌مند به حوزه دریا را هویت رسانه‌ای ببخشند. این رسانه‌ها مرجع هستند و برای مسئولان عالی تا مردم عادی، اولین منبع دریافت اطلاعات درباره دریا و مسائل مرتبط با آن محسوب می‌شوند.

سرمقاله

ادامه از صفحه اول

مانند دوست با ما دست داد و البته مانند هر سیاست‌مدار دیگری- این جمله حداد عادل و باقری معاون سیاسی که آن‌جا بود- به ما وعده مصاحبه دادا حال آیا بشود، آیا نشود!او‌عهده یک سیاست‌مدار عن مهره به است؛ کی داده و کی گرفته!

اما این محفل سیاسی -اجتماعی یک جلوه و ویژه داشت. ای جانم برای این جلوه و ویژه، تمام چشم و دلم را گرفت. تمام روح را سر کشید. شغف در رگام می‌دوید. واقعا جلوه زیبایی بود؛ «مادر» مادر سفیر هندر ایران، چه مادران کنار او بود تا همچنان حامی باشد، همچنان مشوق باشد و همچنان مادر. در نگاه من، گویی مادر هند به ایران آمده است تا ثابت کند همه جای دنیا، مادر، مادر است و فرزند، فرزند. گویی مادر هند آمده است به ایران. گویی همه هند جمع شده‌اند در نگاه شاد و لیخنند زیبای مادر سفیر هند. احساس غرور و بزرگی مادرانه از تمام آن لباس‌های رنگارنگ هندی‌اش می‌بارید. مادر هند انکار کنار پرچم ایران ایستاده بود و تمام احساسات مادرانه را به ایرانیان نیز تقدیم می‌کرد و با مادران ایرانی، به زبان مشترک مادرانه چیزی می‌گفت. چیزی که درکش برای گوش‌های سیاسی غریب و ناآشناست.

مادر زیبای من

از هر کجا که باشد، به هر زبانی که سخن بگوید، به هر لباسی که آراسته باشد، تا آسمان آبی است، مادر، مادر است. و دنیا اگر در دست مادران بود، اکنون، مهربانی پروانه‌های خوش‌بال و پری بودند که دور گل‌ها می‌چرخیدند و دنیا با بوی خوش اطلسی‌ها نفس می‌کشید.

مادر زیبای من، مادر زیبای تو، مادر زیبای آن‌ها، مادر زیبای همه، همه یک می در چند ساغرند. یک روح در چند بدن. یک لیخنند بر چند لب.

من چرا در این نوشتار، نمی‌توانم سیاسی فکر کنم و سیاسی بنویسم؟

شاید برای ایسن آروزیست که ای کاش به جای سیاست‌مداران، مادران بر کره زمین حکومت می‌کردند تا دنیا پُر می‌شد از لیخنند و مهربانی.

گروه شیلات – محبوبه اشرفی پیمان -
بازگشت کشتی‌های صید مخرب ترال صنعتی به عمق عمان و خلیج فارس، کابوس لحظه‌ای صیادان بومی جنوب کشور شده است. طی یک دهه گذشته، شخم زدن دریا توسط غارتگران بیگانه در سایه مجوزهای خودی، منجر به بیکاری صیادان جنوبی و خالی شدن سفره‌های آنها گردید، مرور این کابوس توسط خانه ملت به واسطه زمزمه بازگشت کشتی‌های صید مخرب ترال صنعتی بعد از دوسال است؛ صیادان بومی این نواحی ترس و واهمه بازگشت ترال‌ها را دارند و خواستار ممنوعیت دائمی این روش مخرب صید به هر طریق ممکن از مجلس و دولت هستند.

نزدیک به یک دهه پیش بود که خبرهایی در خصوص حضور کشتی‌های صیادی موسوم به کشتی‌های چینی که بعدا معلوم شد شامل کشتی‌های ایرانی نیز هستند، در آب‌های جنوبی کشورمان منتشر شد. کشتی‌هایی که در مسافتی نزدیک به سواحل ما مشغول فعالیت بودند و کمتر کسی می‌دانست آنها به چه کاری مشغول هستند و حتی صید ترال چیست؟

نماینده چابهار: ورود به موقع مجلس به نفع صیادان کشور تمام شد

معین الدین سعیدی نماینده مردم چابهار در مجلس شورای اسلامی با اشاره به بحران‌های اقتصادی و اجتماعی که صید ترال صنعتی در سواحل جنوبی کشور ایجاد کرده بود به خانه ملت می‌گوید: در سال ۱۳۹۹ با توجه به شکایت‌هایی که جامعه صیادی مبنی بر شخم زنی دریا به واسطه صید ترال صنعتی داشتند و با ورود و پیگیری‌های دکتر قالیباف رئیس مجلس و فراکسیون محیط زیست که منجر به توافق میان قوه مقننه و جهاد کشاورزی شد تا به مدت دوسال صید ترال صنعتی که خسارات متعددی برای منابع آبزیان در جنوب کشور وارد کرده بود را متوقف کنند که این توقف از آذر ماه همان سال کلید خورد.

نماینده مردم چابهار، نیکشهر، کنارک و قصرقند در مجلس شورای اسلامی افزود: در حال حاضر با گذشت نزدیک به دو سال از توقف صید مخرب ترال صنعتی انتظار توقف دائمی آن را داریم، گویا لای‌های بسیار گسترده‌ای در این راستا وجود دارد متأسفانه شراکت شرکت‌های چینی قبل از اینکه این تعلیق رخ دهد، ثابت شده بود.

فراکسیون محیط زیست مجلس تمام‌قدر برای ممنوعیت دائم صید مخرب ترال صنعتی ایستاده است

سعیدی با اشاره به کشتی‌های گروه فر دوس که مبادرت به صید ماهیان کف روب می‌کنند، یادآور شد: امیدوارم عزم ملی برای اجرایی شدن دستورالعمل استاندارد صید در آب‌های عمیق با هدف حفظ سرمایه در صنعت شیلات باشد، در نظر داشته باشیم فراکسیون محیط زیست مجلس تمام‌قدر برای ممنوعیت صید مخرب ترال صنعتی ایستاده است و سعی می‌کنیم تعلیق دو ساله این روش مخرب صید، تبدیل به یک توقف کامل شود.

صید مخرب ترال صنعتی را از عمان دور کنید

عضو فراکسیون محیط زیست مجلس شورای اسلامی ادامه داد: به صیادانی که مبادرت به صید ماهیان صنعتی می‌کنند پیشنهاد شده به جای صید ترال صنعتی، شناورهای خود را مجهز به «لانگ لاین» کنند تا بتوانند از این نوع صید بهره برند مضاف بر اینکه از IOTC کنوانسیون ثن ماهیان اقیانوس هند پیگیری‌هایی صورت گرفته است تا این صیادان بتوانند در اقیانوس هند مبادرت به صید و صیادی کنند تا این روش مخرب صید از حوزه جنوب کشور ما به ویژه دریای عمان دور شود.

نماینده مردم چابهار با تاکید به اینکه صید ترال صنعتی بر تنوع زیستی خلیج فارس و دریای عمان تأثیر گذاشته است، یادآور شد: صید ترال صنعتی خسارات جبران‌ناپذیری بر تنوع زیستی دریای عمان و خلیج فارس وارد کرده است از همه مهمتر سفره صیادان بومی که بی ادعا برای تأمین پروتئین بخشی از کشور تلاش می‌کنند را کوچکتر از هر زمانی کرده و معیشت این گروه از جامعه را تحت تأثیر قرار داده است.

سفره ۲۰هزار خانوار در استان سیستان و بلوچستان تحت تأثیر این روش صید مخرب قرار گرفته بوده که خوشبختانه با پیگیری فراکسیون محیط زیست مجلس این روش صید مخرب متوقف شد و این مسئله موجب رضایتمندی جامعه صیادی این استان شده است

سعیدی با اشاره به اینکه زندگی حدود ۲۰هزار خانوار در سیستان و بلوچستان، تحت تأثیر صید ترال صنعتی قرار داشت، یادآور شد: سفره ۲۰هزار خانوار در استان سیستان و بلوچستان تحت تأثیر این روش صید مخرب قرار گرفته بوده که خوشبختانه با پیگیری فراکسیون محیط زیست مجلس این روش صید مخرب متوقف شد و این مسئله موجب رضایت مندی جامعه صیادی این استان شده است.

نماینده مردم در مجلس یازدهم با بیان اینکه توقف دو ساله صید ترال صنعتی تأثیری مستقیمی بر زندگی بومی اهالی سواحل دریای عمان و خلیج فارس نداشته است، گفت: شروع و

به بهانه بازگشت صیادان غیر بومی در خلیج فارس و دریای عمان؛

معیشت صیادان تحت تأثیر صید مخرب ترال صنعتی ورود به موقع مجلس به نفع صیادان کشور تمام شد

می‌گوید: گزارش‌های دریافتی از سازمان‌های نظارتی و بازدیدهای میدانی و دریافت درخواست‌های مردمی مخصوصا جامعه صیادی مبنی توقف این روش صیبد در کنار نقدهای علمی جامعه دانشگاهی و بررسی سوابق موجود در مجلس قبل، نشان‌دهنده عمق فاجعه صید ترال در این منطقه از کشور بوده است.

صید ترال صنعتی تبعات گسترده تخریب به دنبال داشته است

وی با اشاره به اثرات مخرب صید ترال صنعتی بر تنوع زیستی خلیج فارس و دریای عمان اظهار داشت: وقتی سبید صید صیادان محلی کوچکتر و معیشت مردم دچار مشکلات می‌شود، خود نشان‌دهنده آسیب جدی به تنوع زیستی منطقه است. به اضافه اینکه ترال مورد استفاده اغلب توسط ناوگان‌های صید صنعتی ترال کف بوده که علاوه بر صید ماهیان اقتصادی، بسیاری از بی مهره گان آبی و بسیاری دیگر از گونه‌های غیراقتصادی را در صید همراه، از محیط زیست خلیج فارس و دریای عمان خارج نموده‌اند. ضمن آنکه ترال کف باعث شخم زدن بستر دریا و از بین رفتن زیستگاه آبزیان می‌شود. گزارش‌های دریافتی از موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور، تأییدکننده این موضوع است که وضعیت جمعیتی بسیاری از آبزیان بحرانی است.

جامعه صیادان بیشترین آسیب را از صید ترال صنعتی دیدند

رفیعی با بیان اینکه مردم بومی با مشکلات گسترده صید ترال صنعتی دست به گریبان بودند، یادآور شد: باید در نظر داشت که شغل اصلی بسیاری از مردم بومی در این منطقه صیادی است و وقتی که کشتی‌های صید صنعتی با تورهای بزرگ از همان منابع آبی‌زی که صیادان بومی صید می‌کنند، استفاده می‌نمایند، یقینا مردم بومی امکان رقابت با این افراد را ندارند و روز به روز فقیرتر شده و بدتر از آن اینکه باید نظاره گر غارت سفره غذایی خودشان باشند. مسئله بزرگتر جامعه صیادی این بود که گوش شنوایی برای حل مشکل آنها وجود نداشت. علیرغم تغییر وزیر جهاد کشاورزی و ریاست سازمان شیلات در دولت دوازدهم، کشتی‌های صید ترال صنعتی همچنان به کار خودشان ادامه می‌دادند!

اثرات مخرب صید ترال صنعتی مشاغل خربود و فروش آبزیان را تحت تأثیر قرار داد

رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس با اشاره به اینکه بیش از ۱۳۰هزار نفر صید در جنوب کشور مشغول به فعالیت صیادی هستند، گفت: زندگی این افراد دستخوش اثرات منفی ناشی از صید مخرب ترال صنعتی قرار گرفته بود. کشتی‌های صید ترال بیشتر در استان‌های هرمزگان و سیستان و بلوچستان مشغول فعالیت بوده‌اند. اگرچه باید به شغل‌های وابسته به این صنعت هم نگاه کرد. زیرا متأسفانه بسیاری از ماهیان و آبزیان صید شده در داخل کشور فروخته نشده است، بنابراین بسیاری از شغل‌های وابسته به فروش و عرضه ماهیان در بازار نیز تحت تأثیر قرار گرفته بود.

وی با تأکید بر اینکه توقف دو ساله صید ترال صنعتی، تأثیر مستقیمی در زندگی مردم بومی داشته است، افزود: بر اساس بازدیدهای میدانی که شخصا انجام دادم و مراجعات مختلف است. حتی قیمت فروش ماهی نیز در بازار نیز متعادل شده است. ما در دوره فعالیت کشتی‌های ترال صنعتی شاهد افزایش قیمت ماهی در بازار بودیم. به طوریکه برای بسیاری از مردم امکان خرید ماهی وجود نداشت.

فراکسیون محیط زیست از بدو تشکیل موضوع صید ترال صنعتی را در دستور کار خود قرار داد

رفیعی در مورد تأثیرات نقش مجلس در توقف صید مخرب ترال صنعتی، گفت: مجلس یازدهم و فراکسیون محیط زیست از بدو تشکیل و پس از دریافت درخواست‌های مردمی و بررسی کارشناسانه اولیه با یک رویکرد علمی و دقیق با کمک جامعه دانشگاهی و در راستای وظیفه نظارتی بر اجرای قوانین، موضوع صید ترال صنعتی را مورد بررسی قرار داد و در نهایت توانست به سازمان شیلات این مسئله را اثبات نماید که این روش بهره برداری علاوه بر تخلفات گسترده، تخریب وسیع منابع آبی‌زی کشور و آسیب به معیشت مردم را نیز به همراه دارد

و سازمان شیلات ایران نیز پذیرفت که این نوع بهره برداری را متوقف نموده و به دنبال راهکار جایگزین برای کشتی‌های ترال باشد.

مجلس قاطعانه در برابر صید مخرب ترال صنعتی ایستاده است

رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس یازدهم در مورد ادامه‌دار بودن صید ترال صنعتی با توجه به دستور توقف این روش مخرب صید توسط رئیس جمهور، گفت: بعد از اقدامات مجلس و توقف صید ترال صنعتی، خوشبختانه رئیس جمهور محترم نیز بر تعطیلی صید ترال تأکید داشتند و تاکنون این تعطیلی ادامه دار بوده است. اگر چه اقدام‌های نظارتی مجلس حاکی از آن است که متأسفانه برخی از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مرتبط، تصمیم به راه اندازی مجدد این روش صید مخرب دارند که باید اشاره نمایم مجلس قاطعانه در برابر آن خواهد ایستاد. زیرا هم شغل و معیشت مردم شریف منطقه مورد آسیب قرار خواهد گرفت و هم محیط زیست آسیب خواهد دید. گزارش‌های موسسه تحقیقات علوم شیلاتی کشور نیز تأییدکننده این موضوع است که وضعیت ذخایر آبزیان بحرانی است. ما اجازه نداریم با شغل و زندگی هزاران نفر صیاد محلی که فقط به منابع آبی دریا وابسته اند، بازی کنیم.

چرا شیلات به دنبال راه اندازی دوباره صید مخرب ترال صنعتی است

نماینده مردم تهران در مجلس یازدهم در مورد حمایت‌های دولت در خصوص صید ترال صنعتی، یادآور شد: دولت در مرحله اول توقف صید همکاری خوبی داشت و اشکالات این روش صید و نبود نظارت کافی از طرف سازمان شیلات را پذیرفت و این روش را متوقف نمود، اما متأسفانه در مراحل بعد برای جایگزین نمودن روش صید ترال با سایر روش‌های سازگارتر با محیط زیست همکاری لازم را نداشته اند. مجلس همواره به دنبال این موضوع است که هیچ گروهی از جامعه دچار خسارت نشود و در همین راستا به دنبال حل مشکل کشتی‌های صید ترال صنعتی بوده و برای فعالیت این کشتی‌ها در آب‌های دور اقداماتی را انجام داده است، اما جای تأسف است که سازمان شیلات ایران در این زمینه همکاری لازم را نداشته و اصرار بر راه اندازی مجدد صید مخرب ترال صنعتی دارد.

صید ترال صنعتی برای همیشه در کشور ممنوع شود

رئیس فراکسیون محیط زیست مجلس در خصوص توقف دائمی صید ترال صنعتی می‌گوید: ایسن روش صید به‌طور یقین تخریب‌کننده منابع آبی و زیستگاه آبزیان است و با بهره برداری پایدار از منابع آبی‌زی که زندگی مردم محلی به آنها وابسته است، در تناقض است. صید ترال در بسیاری از کشورهای دنیا با کاملاً متوقف شده و یا در برخی از مناطق ممنوع گردیده است. یقینا این روش باید در کشور مانیز ممنوع باشد، البته در مورد صید سنتی میگو فعال این روش استفاده می‌شود که یقینا در آینده‌ای نه چندان دور نیز باید به دنبال راهکارهایی برای جایگزینی صید میگو با سایر روش‌های سازگار با محیط زیست باشیم.

طرحی را برای اصلاح موادی از قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی ارائه نموده‌است که امیدواریم هر چه زودتر به صحن مجلس برسد

رفیعی با تأکید بر اینکه مجلس گام‌های مؤثری برای توقف دائمی صید ترال برداشته است، اظهار داشت: بر اساس توافق انجام‌شده قرار شد روش‌های صید سازگار با محیط‌زیست، جایگزین صید مخرب ترال صنعتی شود و همچنین بخشی از کشتی‌های مذکور، فعالیت‌های صیادی خود را در آب‌های دور (اقیانوس هند) انجام دهند که علیرغم تأمین ۷۰میلیارد تومان برای پرداخت حق عضویت کنوانسیون‌های بین‌المللی برای دریافت مجوز صیادی در آب‌های اقیانوس هند، حتی یک کشتی از این کشتی‌ها این فعالیت را آغاز نکردند و همچنان به دنبال این هستند که مجوز صید صنعتی ترال فانوس ماهیان را در آب‌های سرزمینی بگیرند! البته مجلس و فراکسیون محیط زیست به دنبال حل ریشه‌ای موضوع است. در این راستا طرحی را برای اصلاح موادی از قانون حفاظت و بهره برداری از منابع آبی ارائه نموده‌است که امیدواریم هر چه زودتر به صحن مجلس برسد که در صورت این اصلاح، یقینا صید صنعتی ترال در ایران برای همیشه ممنوع خواهد شد.

